

SARDAR PATEL UNIVERSITY,
M.A. (FINAL) (EXTERNAL) EXAMINATION,
2016

Wednesday, 27th, April
02.30 P.M. To 05.30 P.M.

Subject Code: SAN-507

Sanskrit Literature (Principal): Paper-VII

Total Marks: 100

- (१) वेदः (नियत सुक्तानि) ।
- (२) महाभारत - विराटपर्वः ।
- प्रश्न.१ नीयेनामांथी गमे ते त्रश ऋचाओ सटीप्पश अनुवाह करो. (१२)
- (१) दश रात्रीरशिवेना नव घूनवनद्धं श्रथितमप्स्वन्तः ।
विप्रुतं रेभमुदानि प्रवृक्तमुन्नित्यथुः सोममिव स्त्रुवेण ॥ (ऋ., ०१/११६/२४)
- (२) बृहस्पतिः प्रथमं जायमानो महो ज्योतिषः परमे व्योमेन् ।
सप्तास्यस्तुविजातो रवणे वि सप्तरश्मिघमत्तमांसि ॥ (ऋ., ०४/५०/०४)
- (३) क्व त्यानि नौ सरख्या बभूवुः सचावहे यदवृकं पुरा चित् ।
बृहन्तं मानं वरुण स्वधावः सहस्रद्वारं जगमा गृहं ते ॥ (ऋ., ०७/८८/०५)
- (४) घावापृथिवी अनु मा दीधीथां विश्वे देवासो अनु मा रभध्वम् ।
अङ्गिरसः पितरः सोभ्यासः पापमार्छत्वपकामास्य कर्ता ॥ (अ., ०२/१२/०५)
- (५) कालो अश्वो वहति सप्तरश्मिः सहस्राक्षो अजरो भूरिरिताः ।
तमा रोहन्ति कवयो विपश्चितस्तस्य चक्रा भुवनानि विश्वा ॥ (अ., १९/५३/०१)
- (६) विश्वंभरा वसुधानी प्रतिष्ठा हिरण्यवक्षा जगतो निवेशनी ।
वैश्वानरं विभ्रती भूमिरग्निमिन्द्रऋषभा द्रविणे नो दघातु ॥ (अ., १२/०१/०६)
- प्रश्न.२ विश्वामित्र-नदी संवाहसूक्त(३/३३)नुं रसदर्शन करो. (१२)
- अथवा
- प्रश्न.२ नीयेना विशे समीक्षात्मक नोंध लभो. (१२)
- (१) छन्ददेवता.
- (२) वेदकालीन नारी.
- प्रश्न.३ ब्राह्मण शब्दना विविध अर्थो दर्शावी, 'शतपथ ब्राह्मण'नो परियय आपो. (१०)
- अथवा
- प्रश्न.३ 'शिवसंकल्पसूक्त' विशे समीक्षात्मक नोंध लभो. (१०)
- प्रश्न.४ नीयेनामांथी गमे ते वे विशे समीक्षात्मक नोंध लभो. (१६)
- (१) अथर्ववेदमां निरूपित राष्ट्रभाषणा.
- (२) अथर्ववेदकालीन समाज.
- (३) 'शालानिर्माणम्' सूक्त(अथर्ववेद, ३/१२)मां वर्णित राजशासन पद्धति.
- (४) 'सत्यानृतसमीक्षकः' (वरुणः) सूक्त(अथर्ववेद, ४/१६)नी समीक्षा करो.
- प्रश्न.५ (अ) नीयेनामांथी गमे ते त्रश श्लोकोनुं सटीप्पश भाषांतर करो. (१५)
- (१) समर्थनासु सर्वासु हितं च प्रियमेव च ।
संवर्णयेत् तदेवास्य प्रियादपि हितं वदेत् ॥ (वि.पर्व., ०४/१८)
- (२) चकर्ष दोर्भ्यामुत्पादय भीमो मल्लममित्रहा ।
विनदन्तमभिक्रोशज् शार्दूल इव वारणम् ॥ (वि.पर्व., १२/२१)

- (३) दैवेन किल यस्यार्थः सुनीतोऽपि विपद्यते ।
दैवस्य चागमे यत्नस्तेन कार्यो विजानता ॥ (वि.पर्व., १९/०८)
- (४) एकश्च पञ्च वर्षाणि शक्रादस्त्राण्यशिक्षित ।
एकश्चायमरीज् जित्वा कुरुणामकरोद् यशः ॥ (वि.पर्व., ४४/०७)
- (५) मोघं तवेदं भुवि नामघेयं दुर्योधनेतीह कृतं पुरस्तात् ।
न हीह दुर्योधनता तवास्ति पलायमानस्य रणं विहाय ॥ (वि.पर्व., ६०/१८)
- (६) किं ते द्यूतेन राजेन्द्र बहुदोषेण मानद ।
दैवेन बहवो दोषोस्तस्मात् तत् परिवर्जयेत् ॥ (वि.पर्व., ६३/३३)

प्रश्न.५ (ब) विशदपर्वना आधारे महाभारतनी काव्यशैली चर्चा. (१५)
अथवा

प्रश्न.५ (ब) 'महाभारत'नी समीक्षित आवृत्ति विशेषे विवरणात्मक नोधे लभो. (१५)

प्रश्न.६ नीचेनामांधी गमे ते भे विशेषे समीक्षात्मक नोधे लभो. (२०)

- (१) धौम्यमुनिनो उपदेश.
(२) द्रौपदीनुं पात्रालेपन.
(३) गोश्रृङ्ग प्रसंग.
(४) कीयकवध प्रसंग.

ॐॐॐॐॐॐॐ

